

K R O N İ K

- I — 1949 yılı mevzuatı; II — Mahkeme içtihatları;
III — Eser tahlil ve tenkitleri.

I

1949 yılı mevzuatı [*]

- A) Kanunlar; B) T. B. M. M. kararları; C) Yorumlar; D) Tüzükler;
E) Yönetmelikler; F) Bakanlar Kurulu kararları.

A) KANUNLAR;

1 — Adalet işleri :

§ Kabul buyurulan 14/12/1949 tarih ve 5457 sayılı kanunun birinci maddesine göre; 4/7/1934 tarihli ve 2556 sayılı Hâkimler Kanununun muhtelif maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 4 — Adaylar; ihtiyaç oldukça Adalet Müsteşarının Başkanlığı altında Teftiş Kurulu Başkanı ve Hukuk ve Ceza ve Zatişleri Genel Müdürleri ile kurulacak komisyonun mütalâası alındıktan sonra Adalet Bakanı tarafından tâyin olunur.

Adaylığa ihtiyaçtan çok istekli olursa tâyinlerde hukuk tahsiline ait diploma derecesine bakılarak iyi dereceliler orta derecelilere ve pekiyi dereceliler hepsine ve derecede eşitlik halinde önce müracaat edenler sonrakilerine ve doktora yapmış olanlar hepsine tercih olunur.

Madde 5 — Adaylığa tâyin olunanlar iki yıl mahkemeler ile savcılıklarda staj görürler. Hukuk ve ceza dâvalarında tutanak kâtipliği ve mahkeme ve savcılık kalemlerinde başkâtiplik ödevini ve kendilerine verilen incelemeleri ve diğer yazı işlerini yaparlar. İcra memurlarına ve sorgu yargıçlarına yardım ederler.

Bunlar dinlemek üzere mahkemenin tetkik ve müzakerelerinde bulundurulabilirler.

[*] Resmî Gazetenin Temmuz 1949 - Aralık 1949 tarihli nüshalarından alınmıştır.

Adaylar, gördükleri bütün işlerden dolayı asıl görevliler gibi sorumlu olurlar.

Madde 15 — Açılacak yardımcılık sınıfının onuncu derecesinde yazılı görevlere (13) üncü maddede beyan olunan defterdeki sıraya göre önce gelen tâyin olunur ve daha evvelki yılın defteri bitmeyince sonraki defterde ismi olanlara geçilmez.

Bu deftere ismi geçenlere asıl göreve tâyin olununcaya kadar Bakanlıkça lüzum görülen yerlerde icra memurluğu sorgu yargıçlığı ve Cumhuriyet savcı yardımcılığı ödevleri gördürülebilir.

Madde 21 — Bu kanunda yazılı ayrık hükümler dışında yargıçlık ve savcılık mesleklerinin yardımcılık veya üçüncü sınıflarında bulunanların bu sınıflar içinde bir dereceden diğerine yükseltilmeleri için buldukları derecede en az iki yıl hizmet etmiş olmaları ve ehliyetlerinin aşağıdaki maddelerde yazılı usul dairesinde anlaşılmış bulunması şarttır.

Madde 22 — 16 ncı maddenin ikinci fıkrasında yazılı şartları haiz olanlar yardımcı olarak dokuzuncu dereceye alınırlar ve bu derecede amelî vukuf ve kabiliyet bakımından ehliyet göstermiş oldukları takdirde bir yıl hizmet ettikten sonra üçüncü sınıfların sekizinci derecesine ayrılabilirler.

Bir Türk Hukuk Fakültesinden çıkmakla beraber, İngiliz, Alman, Fransız veya İtalyan lisanlarından biriyle ders okutulan bir memleket hukuk fakültesinden lisans tahsilini ikmal ve ayrıca bunların birinde hukukî bir mevzu üzerine doktora diploma ve ünvanını da almış olanlar yardımcı olarak sekizinci dereceye alınırlar ve bu derecede amelî vukuf ve kabiliyet bakımından ehliyet göstermiş oldukları takdirde bir yıl hizmetten sonra üçüncü sınıfların yedinci derecesine ayrılabilirler.

Madde 29 — Adalet Bakanlığı; yükselme sürelerini bitiren ve haklarında yükselmeye engel mahkeme hükmü veya İnzibat Meclisi kararı bulunmayan yardımcılık sınıfında olanlar ile üçüncü sınıf yargıçlık ve savcılıkta bulunanların adlarını gösteren bir listeyi her meslek sınıfları için ayrı ayrı olmak üzere hazırlıyarak yılın Nisan, Ağustos ve Aralık aylarının son günlerinde Ayırma Meclisine verir ve bir örneği Resmî Gazete'de yayınlanır.

Bu listelerde adları yazılı olmıyanlar, listenin yayımı tarihinden bir ay içinde Ayırma Meclisine müracaatla itiraz edebilirler.

Ayırma Meclisi, itirazın süre içinde yapılmadığını veya haklı olmadığını görürse reddine karar verir. Bu karar aleyhine ilgili bir ay içinde Ayırma Meclisi Genel Kuruluna itiraz edebilir.

Ayırma Meclisinin, itiraz edenin adının deftere geçirilmesine dair olan kararını, Adalet Bakanı karar tarihinden bir ay içinde Ayırma Meclisi Genel Kuruluna müracaatla incelettirebilir. Ayırma Meclisi Genel Kurul kararı müracaat sahibi ve Adalet Bakanlığı haklarında kesindir.

Madde 34 — (30) uncu, (31) inci ve (33) üncü maddeler uyarınca haklarında mütalâa beyan olunanlar dahi yükselme süreleri içinde görmüş oldukları işlerin hüküm ve kararlarından yahut yazmış oldukları iddianame ve lâyiha, kararnamé veya mütalâalardan seçecekleri birkaçının tasdikli örneğini ve mesleklerine ait eser ve yazıları varsa birer nüshasını yukarda bildirilen süre sonunda Adalet Bakanlığına gönderirler.

Madde 39 — Ayırma Meclisi; 29 uncu madde uyarınca; hazırlanan defterde adları yazılı olanların, ahlâki gidişlerini, meslekî bilgi ve anlayışlarını ve gayret ve çalışkanlıklarını ve gelen işler ile neticelendirdikleri işler arasındaki nispeti, yukarı maddelerde yazılı üst mercilerin kendi haklarında verdikleri bilgiye ve siyret varakaları ve raporlara ve Yargıtay daireleri ve Genel Kurul ve Başsavcılık notlarına ve kendilerininin 34 üncü maddede yazılı belgelerine bakarak yükselmeğe lâyık olup olmadıklarına karar verir.

Madde 40 — Ayırma Meclisi, yükselmeğe lâyık gördüğü kimseleri:

- A) Yükselmeye lâyık;
- B) Tercihli yükselmeye lâyık;
- C) Mümtaz olarak yükselmeye lâyık;

olmak üzere üç kısma ayırır ve bu kısımlarda yükselme liyakatlerine göre sıraya kor ve her kısma giren yargıçlık ve savcılık mesleğinde olanlar için ayrı ayrı yükselme defteri yapar.

Bu sıra defterleri Resmî Gazete ile yayınlanır.

Bu defterler, Ayırma Meclisi Genel Kurulunun itiraz halinde yapabileceği değişiklikler ayırık olmak üzere kesindir.

Kesinleşen şekil de ayrıca Resmî Gazete ile yayınlanır.

Madde 47 — Yargıçlık ve savcılık mesleklerinin ikinci sınıfına giren derecelerinde beş veya bu sınıfın dördüncü derecesinde üç yıl hizmet etmiş olanlar aşağıdaki maddelerde yazılı şartlar dairesinde birinci sınıfa ayrılabilirler.

Mümtaz olarak yükselmeye lâyık olanlar üçüncü sınıftan başlamak üzere 10 yıl geçmedikçe birinci sınıfa ayrılamazlar.

Yargıçlık ve savcılık mesleklerinden Adalet Bakanlığı hizmetlerine alınanların birinci sınıfa geçmelerinde gözetilecek fiili hizmetleri (74) üncü maddeye göre hesap olunur.

Madde 48 — Yargıçlık ve savcılık mesleklerinin beşinci derecesinden dördüncü derecesine yükselmede (21) inci madde hükmüyle beraber geçen faslın yükselme ehliyetini tâyine yarıyan ve Ayırma Meclisine müraعات usulünü bildiren ve bu meclisin yapacağı incelemeleri ve işleri ve bunların sonucuna taallük eden hükümleri açıklıyan maddeleri tamamiyle uygulanır.

Birinci sınıfa ayrılmada gerekli ehliyete müteallik bilgiler yukarda sözü geçen faslın bu konuya ilişkin maddeleri uyarınca sağlanır ve bu sınıfa ayrılacaklar hakkında (29) uncu madde hükmü veçhile hazırlanan liste Ayırma Meclisi Genel Kuruluna verilir. Listeye itiraz halinde Genel Kurul, önce bu madde hükümleri dairesinde işi inceler ve kesin olarak bir karara bağlar.

Madde 50 — Ayırma Meclisi Genel Kurulu Yargıtay Birinci Başkanının başkanlığı altında Başsavcı ile Yargıtay Genel Kurulunca ad çekme suretiyle bir yıl süre ile seçilen dört Yargıtay üyesinden ve Teftiş Kurulu Başkanıyla Hukuk ve Ceza ve Zatişleri Genel Müdürlerinden teşekkül eder.

İcabında Genel Kurul ve Ayırma Meclislerinin Yargıtaya ve Bakanlığa mensup üye noksanlarını tamamlamak üzere yedek olarak Yargıtay Genel Kurulunca ad çekme suretiyle birer yıl süre ile üç Yargıtay üyesi seçilir.

İzinli veya hasta olmak gibi sebepler ile Genel Kurul ve Ayırma Meclisi toplantılarında bulunamıyan Yargıtay Birinci Başkanına kanunî vekili olan Yargıtay Dairesi Başkanı ve aynı durumda olan Başsavcıya hazır bulunan Yargıtay üyelerinden en kıdemlisi vekâlet eder.

Yargıtay üyelerinden sürelerini dolduranların bir yıl geçmedikçe yeniden seçilmesi caiz değildir.

Ayırma Meclisinin bir Genel Kâtibi ve bir de Yardımcısı vardır. Bunlar Adalet Bakanlığınca tâyin olunur.

Madde 53 — 1 ve 2 numaralı Ayırma Meclisleri 51 inci madde uyarınca beşer zat ile kurulur. Bu meclisler, kararlarını çoklukla verirler. Ancak mümtaz ve tercihli olarak yükselme kararlarında dört oyun birleşmesi gerektir.

Ayırma Meclisi Genel Kurulu, 49 uncu madde hükmünce yargıç ve savcılarının birinci sınıfa ayrılmalarına dair olan kararlar ile bir ve iki numaralı Ayırma Meclislerinin ancak dört oyun birleşmesi ile neticelendirebilecekleri hususlara ait kararlarının itiraz üzerine bozulmasına mütedair kararları yedi oyun birleşmesiyle ve görevi içine giren diğer işlere ait kararları çoklukla verir. Bu son halde oylarda eşitlik olursa başkanın bulunduğu taraf tercih olunur.

Madde 54 — Ayırma Meclisi kararları ilgililere tebliğ olunur. Bu kararlar aleyhine, tebliğ tarihinden 30 gün içinde ilgililer Ayırma Meclisi Genel Kuruluna itirazda bulunabilirler.

Ayırma Mecisi Genel Kurulu itirazın belli süre içinde yapılmış ve haklı bulunmuş olup olmadığına bakarak gerekli kararı verir.

Ayırma Meclisi kararlarını Adalet Bakanı da karar tarihinden 30 gün içinde Ayırma Meclisi Genel Kuruluna müracaatla incelettirebilir.

Genel Kurulun kararları kesindir.

Madde 55 — 49 uncu maddede beyan olunan deftere adı geçmiyenler, bu hususa dair olan kararın, kendilerine tebliğ tarihinden 30 gün içinde itiraz yoluyla incelenmesini 95 inci maddede yazılı kuruldan istiyebilir.

Bu kurul gerekli incelemeleri yaparak kararını gerekçeli bir mazbata ile Adalet Bakanına bildirir.

İtiraz edenin birinci sınıfa ayrılmasına dair olan kurul kararı beş oyun birleşmesiyle verilir.

Madde 56 — 66 ncı madde hükmü ayırık olmak üzere yargıç ve savcı ve yardımcılığıyla yargıçlık mesleğindeki icra memurlarının bu kanun hükmü dairesinde ve kadro tahsisi suretiyle tâyinleri ve yükseltilmeleri Adalet Bakanlığının teklifi üzerine milli irade ile olur.

Ayırma Meclisince yükselmeğe lâyık görülenlere 4598 sayılı kanun hükümlerine göre Bakanlıkça üst derece aylığı verilmesi Yargıçlar Kanunu hükmünce sınıf ve derece yükseltilmesi sayılmaz.

Madde 58 — Açık yargıçlıklara yükselme defterlerindeki sıraya göre önce gelen önce tâyin olunur.

Mümtaz veya tercihlî veyahut âdi yükselme kısımlarından her bir kısma ait birden ziyade defter olduğunda bunlar da sıraya konarak daha eski tarihli defterde adları yazılı olanların yükseltilmeleri yapılmadıkça daha sonraki defterde bulunanlara geçilemez.

Savcılara ait yükselme defterlerindeki sıra, rüçhan sebebi olmaz.

Madde 60 — Derece ve sınıf yükseltilmelerinde yukardaki madde hükmü gözetilmek suretiyle mümtaz olarak yükseltilecekler defterlerine girenlerin hepsi diğer yükselme kısımlarına ait defterlerde yazılı olanlara ve tercihlî olarak yükseltilecekler defterlerine geçenlerin tamamı yükselmeye lâyık görülenler defterlerinde adları bulunanlara tercih olunurlar. Şu kadar ki, beş mümtaz yükselmesine karşı üç tercihlî yükselmesi ve bu sayılarda mümtaz ve tercihlî yükselmelerine karşı iki âdi yükselmesi yapılmadıkça mümtaz ve tercihlî yükseltilmeleri yürütülmez.

Mümtaz olarak yükselcekler tamamıyla tâyin olduğunda bunlara

ait olan açık kadro sayısı tercihlilere verilir. Tercihli olarak yükselecekler bunlara ayrılmış olan kadro sayısından daha az olduğu ve mümtaz defterinde de bakiye bulunduğu takdirde tercihlilerden kalan kadro bu mümtazlara verilir.

Mümtaz ve tercihli yükselmelerin tâyinleri sona erdiğinde bütün açıklar âdi surette yükselmeye lâyık görülenlere tahsis olunur.

59 uncu madde uyarınca mümtaz yükselmelerine ait defterin sonuna kalıp ta bu sırada teklif edilen memuriyeti kabul etmiyenlere ancak tercihli yükselecekler mahsus defter mucibince yükselmeler tamam olduktan sonra yeniden vazife teklif olunur. Bu son teklifi dahi kabul etmiyen mümtazlarla yine aynı madde hükmünce tercihli yükselme defterinin sonuna kaldıkları halde yeniden teklif olunan vazifeyi kabul etmiyen tercihliler âdi yükselme defterinin sonuna kalır.

Madde 63 — Adalet Bakanı, hizmet icaplarına göre savcılık mesleğinde olanlardan lüzum gördüklerini veya isteyenlerden tensip edeceğini yargıçlık mesleği içinde derecelerinin dengi bir vazifeye tâyin edebileceği gibi gerekli hallerde savcılık mesleğinde bulunanların yerlerini değiştirebilir.

Madde 70 — Mesleklerinde 20 yıl fiili surette çalışmış olan avukatlardan ilmî kudret ve ahlâki metanetleri ile tanınmış olanlar ile on beş yıl Hukuk Fakültelerinde hukuk ilimlerini tedris etmiş olan profesörler ikinci sınıf dahilinde bir vazifeye veya Yargıtay Üyeliğine ve avukatlıkta en az on yıl hizmet etmiş olanlardan yukarıda yazılı vasıfları haiz bulunanlar dokuzuncu ve bunlardan İngilizce Fransızca ve İtalyanca lisanslarından birini bilenler sekizinci derecede yargıçlık veya savcılığa tâyin olunabilirler.

Tâyin, Ayırma Meclisinin uygun mütalâası üzerine yapılır.

Madde 80 — Yargıçlık teminatını kazanmış olanlardan bir mahkemenin kaldırılması veya kadrosunun daraltılması sebebiyle vazifesiz kalanlara kaldırma ve daraltma zamanında açık bulunan yahut ilk açılacak olan aylık ve derecesine eşit yargıçlık teklif olunur.

Yargıç, birinci ve ikinci teklifi reddedebilir.

Üçüncü teklifi kabul etmiyenlerin aylığı kesilir. Sıhhi sebepten dolayı iki yıl vazife kabul edemeyecek halde bulunanlar hakkında emekliliğe müteallik hükümler uygulanır.

Kaldırma veya daraltma yüzünden vazifesiz kalan birinci sınıf dışındaki savcı ve yardımcılar ile yedinci dereceye geçmemiş olan yargıçlar ve yardımcıları ve yargıçlık mesleğinden sayılan icra memurları hakkında Memurun Kanununa göre işlem yapılır.

Beşinci dereceye geçmiş olan hâkimlerden 40 ıncı maddede beyan olunan terfi defterlerinin (B ve C) bentlerinde bulunanlar teftişe tâbi olmazlar.

Madde 81 — Bir dairede birleşmeleri kanunen caiz olmıyanlardan sonradan tâyin olunan ve yeniden tahaddüs etmiş sebep dolayısıyla birleşemeyecek olanlardan kıdemsizi rızası olmadan dahi başka yere kaldırılır.

Buldukları yerde kendi kusurları olmaksızın her hangi bir sebeple hâkimliğin istilzam eylediği şeref veya bitaraflik dairesinde vazife göremeyeceği ve bulunduğu yerde bekası memuriyetinin nüfuz ve itibarını haleldar edeceği veyahut memuriyet yerlerindeki işlerin çokluğuna ve çeşidine göre vazifede icabeden sür'at ve muvaffakiyeti gösteremediği tahkikat ve vesaikle anlaşılan hâkimler, İnzibat Meclisi kararıyle rızalarına bakılmaksızın başka yere naklolunurlar.

Madde 86 — Birinci sınıf yargıçlar ile başsavcıdan başka yargıçlar ve Cumhuriyet savcıları ve yardımcılık sınıfında bulunanlar ile yargıçlık mesleğinden sayılan icra memurları hakkında uygulanacak inzibat cezaları şunlardır :

- A) İhtar;
- B) Aylık kesmek;
- C) Tevbih;
- D) Meslekten affetmek;
- E) Yer değiştirmek;
- F) Derece indirmek;
- G) Meslekten çıkarmak.

Madde 88 — Aylık kesmek; mazeretsiz vazifeye gelmiyenlerin aylıklarından her gün için bir günlüğünün kesilmesidir.

Mazeretsiz vazife başına geç gelenler veya vazifelerinden erken ayrılanlar vazifeye gelmemiş sayılırlar.

Aylık kesmek cezası Adalet Bakanı tarafından verilir.

Aylığı kesilen kimse meselenin Bakanlıkça yeniden incelenmesini isteyebilir.

Aylık kesme cezası sicile geçer.

Bir haftadan ziyade ve meslekten affı gerektirir dereceden az olan devamsızlıklarda aylık kesmeden başka tevbih cezası da verilebilir.

Madde 89 — Tevbih, belli bir fiil ve hareketten dolayı failinin kınanmasıdır. Tevbih sicile geçer.

Meslekten affetmek, arasız bir ay veya aralı da olsa bir yılda iki ay kabule şayan mazereti olmadan vazifeye gelmiyenleri meslekten çekilmiş saymaktır.

Yer değiştirme :

a) Kusurlu veya uygunsuz hareket ve münasebetleriyle mesleğin şeref ve nüfuzunu veya şahsi onur ve itibarını kıranlar;

b) Yaptıkları işler veya gidişleri ile görevini doğru ve tarafsız yapamayacağı kanaatini uyandıranlar;

c) Hatır ve gönüle bakarak veya şahsi duygulara kapılarak vazife yaptığı şayi olanlar;

d) Vazifeye dokunacak surette ve kendi kusurlarından dolayı arkadaşlarıyla geçimsiz ve dirliksiz olanlar;

e) Madde tâyin ve deliller elde edilememiş olsa bile irtikâp veya irtişada bulunduğu şayi olanlar;

haklarında uygulanır.

Madde 90 — Derece indirmek; yargıç veya savcılar ile yardımcılarının veya yardımcılık sınıfında 9 uncu derecede bulunanlar ile yargıçlık mesleğinden sayılan icra memurlarının buldukları dereceden bir derece aşağısına indirilmesidir.

Bu ceza, bir derecede üç veya bir sınıfta dört defa tevbih veya 89 uncu maddenin üçüncü fıkrasının A, B, C, D bentlerinde yazılı haller sebebiyle bir derecede iki veya bir sınıfta üç defa yer değiştirme cezasına uğryanların en son buldukları dereceden bir derece aşağıya indirilmeleri suretiyle uygulanır.

Bu gibilerden son buldukları derecede Ayırma Meclisince yükselmeye lâayık görülerek defterde sıraya geçirilmiş olanlar; derece indirilmek suretiyle alacakları derecenin son yükselme defterinde yukarı derece defterinin sırasına denk sıraya konurlar. Bunların indirildikleri derecede başkaca Ayırma Meclisi incelemesine tâbi tutulmadan sıraları gelince yükselmeleri yapılır.

Buldukları derecede henüz yükselme süresini bitirip de deftere adları geçmemiş olanlar; bu derecede geçen hizmet süreleri mahsup olunmak suretiyle alt derecede yükselme sürelerini bitirdiklerinde Ayırma Meclisi incelemelerine tâbi tutularak sonucuna göre haklarında gereken kanunî muamele uygulanır.

Yer değiştirme cezaları, 89 uncu maddenin üçüncü fıkrasının (E) bendi ile diğer bentlerinde yazılı hallerden dolayı verilmiş olur ve (E) bendine dayanan yer değiştirme cezası meslekten çıkarılmayı gerektirecek surette tekerrür etmemiş bulunursa yukardaki fıkra kayıt ve şartları dairesinde derece indirme cezası verilir.

Yargıçlık veya savcılık mesleklerinde yardımcılık sınıfının onuncu derecesinde bulunanların bu derecede üç tevbih veya 89 uncu maddenin 3 üncü fıkrasının (A, B, C, D) bentlerinde yazılı hallerden dolayı iki yer değiştirme cezası aldıklarında bunlardan en son cezayı gerektiren fiilin işlendiği tarihe kadar olan hizmet süreleri belli yükselme süreleri hesabına katılmaz.

Madde 92 — Ağır hapis veya kastî suçlardan dolayı üç ay veya daha yukarı hapis cezalarından biriyle kesin olarak hüküm giymek veya 89 uncu maddenin üçüncü fıkrasının (E) bendinde yazılı hallerden dolayı bir derecede iki veya sınıf kaydı aranmaksızın üç defa kesinleşmiş yer değiştirmek veya iki defa kesinleşmiş dereceden indirmek cezalarına uğramak meslekten çıkarılmayı gerektirir.

Kastî olmıyan suçlardan dolayı hükmolunan ceza üç aydan yukarı ve bir yıldan eksik olduğu takdirde hükümlünün meslekten çıkarılması gerekip gerekmiyeceğini inzibat komisyonu takdir eder.

Üç aydan aşağı hapis cezasıyla hüküm giyme halinde kesinleşen hüküm ilâmı İnzibat Meclisine verilir.

Hükümlülüğü mucip olan suç, ahval ve şerait itibariyle yargıçlık veya savcılık mesleğinde olanların vekar ve onurunu bozan ve yargıçlığa olan genel saygı ve güveni gideren mahiyette görülürse ceza miktarı ne olursa olsun hüküm giymiş olanların meslekten çıkarılmasına karar verilir.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı hapis sürelerinin tâyininde esas, hükmolunan cezadır.

Cezanın tecili halinde yapılan fiilin mahiyetine göre meslekten çıkarma cezasının uygulanması lâzım gelip gelmiyeceğine İnzibat Meclisi karar verir.

İnzibat cezasının uygulanmasını gerektiren fiil suç teşkil etmese ve hükümlülüğü gerektirmese bile yargıçlık şeref ve onurunu ve memuriyet nüfuz ve itibarını bozacak mahiyette görüldüğü takdirde İnzibat Meclisince meslekten çıkarma kararı verilir.

Madde 95 — İnzibat Meclisi kararlarına tebliğ tarihinden 15 gün içinde ilgililer tarafından itiraz olunabilir.

İtiraz Yargıtay Birinci Başkanının başkanlığı altında, İnzibat Komisyonunda bulunanlar hariç olmak üzere, Yargıtay İkinci Başkanları arasından iki yıl süre ile ad çekme ile seçilecek altısının iştirakiyle kurulan İnzibat İtiraz Kurulu tarafından incelenir.

Kurula ad çekme ile İkinci Başkanlar arasından üç yedek üye seçilir. Kurulun teşekkül edebilmesi için yedi kişinin bulunması şarttır.

Meslekten çıkarılmayı gerektiren işlerin itiraz yoluyla incelenmesinde savcılık görevi Cumhuriyet Başsavcısı tarafından yapılır. İtiraz eden isterse savunmayı kendi gelerek veya yardım için yanına bir vekil alarak veyahut bir vekil göndererek yapar.

Adalet Bakanı, İnzibat Meclisi kararını yukardaki fıkrada yazılı olan süre içinde İnzibat İtiraz Kuruluna incelettirebilir.

Meslekten çıkarma kararına itiraz, kararın infazını durdurmaz.

İnzibat İtiraz Kurulu, kararlarını çoklukla verir.

Madde 122 — İnzibat cezaları şunlardır :

1. Tevbih;
2. Dörtte üçü geçmemek üzere aylıktan kesmek;
3. Yer değiştirmek;
4. Derece indirmek;
5. Memurluktan çıkarmak.

Bu cezalar Adalet Komisyonları tarafından uygulanır.

Bu kararlar aleyhine ilgili veya memurun üstü tarafından tebliğ tarihinden on beş gün içinde itiraz olunabilir. Bu halde iş Adalet Bakanlığı Merkez İnzibat Kurulunca incelenir. Bu kurulun verdiği kararlardan dolayı artık hiç bir yere başvurulamaz.

Bu maddede yazılı cezaların tâyininde Memurin Kanununun 26 nci ve müteakip maddelerinde sayılan fiil ve sebeplere bağlı olmak şart olmadığı gibi derece gözetilmeksizin bu eezalardan herhangi biri de uygulanabilir.

Şu kadar ki, tevbih ve aylıktan kesme cezalarına daireleri üstleri tarafından da karar verilebilir. Bu veçhile tevbih ve aylıktan kesme cezası alanlar tebliğ tarihinden on beş gün içinde bu cezayı veren üste başvurarak ve gerekçe göstererek cezaya itiraz edebilir. İtiraz üst tarafından reddolunursa ceza kesinleşir ve sicile geçer.

Bu maddede yazılı üstten maksat, memurun mensup olduğu mahkeme veya dairenin en yüksek dereceli yargıç veya Cumhuriyet savcısıdır. Mahkemede birden ziyade yargıç bulunur ve dereceleri eşit olursa tevbih ve aylıktan kesme cezalarını uyguluyabilmek yetkisi kıdemli yargıca aittir.

Madde 2 — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 4791 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 17 ve 18 inci maddelerinde yazılı (1) ve (2) sayılı vetveller kaldırılarak yerlerine bu kanuna bağlı (1) ve (2) sayılı cetveller konmuştur.

Üçüncü ve ikinci sınıf yargıçlık ve savcılıkta on yıl hizmet edilmiş olmadıkça bağlı cetvellerin birinci ve ikinci sınıflarındaki yüz liralık kadro verilemez.

Geçici Madde 1 — Yargıçlık ve savcılık mesleklerinin birinci sınıflarına tâyin ile kazanılan haklar ayırık olmak üzere bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar 4598 sayılı kanun uyarınca kadrosuz üst derece aylık almış olanlar, almakta oldukları aylığın dengi olan yargıçlık ve savcılık derecelerinde sayılırlar. Kendilerine 5017 sayılı kanun hükmüne göre yargıç ödeneği, kadro aylıklarına göre verilir. 4598 sayılı kanunun 4 üncü maddesi hükmü saklıdır.

Geçici Madde 2 — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yargıçlık ve savcılığın 9 uncu derece aylığını almakta olanların unvan bakımından iktisap ettikleri haklar saklıdır.

Ancak bunların üst derece aylığa yükseltilmeleri terfi hükümlerine tâbidir [Resmî Gazete, 22 Aralık 1949, sayı: 7386].

§ Kabul buyurulan 19/12/1949 tarih ve 5458 sayılı kanuna göre; Temyiz Mahkemesi teşkilâtına dair olan 7 Nisan 1928 tarihli ve 1221 sayılı kanunun 25 Haziran 1932 tarihli ve 2020 sayılı kanunla değişen üçüncü maddesile 1221 sayılı kanunun dördüncü maddesi şu şekilde değiştirilmiştir :

Madde 3 — Hukuk dairelerinin birincisi, tesis hükümleriyle gayrimenkule müteallik aynı haklara ait asliye mahkemelerinden verilen hükümleri ve kadastro mahkemelerinden sadir olan kararları; ikincisi, yaş, ad düzeltilmesi ve soyadı değiştirilmesi ve nişan bozmadan mütevellit dâvalar hariç olmak üzere şahıs ve aile hukukuna, nafaka, vesayet, kayyımlik ve müşavirliğe, mirasa ve ölüme bağlı tasarruflara ait asliye ve sulh mahkemelerinde görülen dâvaları; üçüncüsü, sulh mahkemelerince görülüp İkinci, Beşinci Hukuk ve Ticaret dairelerinin vazifeleri dışında kalan hukuk dâvaları ile yaş, ad düzeltilmesi ve soyadı değiştirilmesi ve nişan bozmadan mütevellit dâvalara ait hüküm ve kararları; dördüncüsü, menkule ait aynı haklara ve borçlar hukukuna ait dâvalarla Damga Kanununa tevfikân alınacak para cezalarına müteallik dâvaları, nakli dâva ve hukuk ve ticaret ve iflâs dâvalarına ve icra takiplerine ait tayini merci hususlarını ve asliye mahkemelerinden verilen ve diğer dairelerin vazifeleri dışında kalan hukuk dâvalarını; beşincisi, 4784 sayılı kanunun on yedinci maddesi hükmü saklı kalmak üzere gayrimenkule müteallik olarak sulh mahkemelerinden verilecek olan hüküm ve kararları; Ticaret dairesi, asliye ve sulh mahkemelerinden ticarete müteallik verilmiş olan hüküm ve kararları; İcra ve İflâs dairesi, icra takipleri hukukuna ve iflâsa dair ticaret mahkemeleriyle tetkik mercilerinden verilecek hüküm ve kararlarla tetkik mercilerinin verecekleri cezaî hükümleri tetkik ve rüyet eder.

Madde 4 — Ceza Dairelerinden birincisi, Ceza Kanununda ölüm ve müebbet ve muvakkat ağır hapis ve müebbet sürgün ve beş seneden fazla hapis ve âmme hizmetlerinden müebbet memnuiyet cezalarını müstelzim cürümlere ait hüküm ve kararları; ikincisi, sulh mahkemelerince Ceza Kanununa tevfikân görülen ceza dâvalarını ve hırsızlık suçlarından dolayı asliye ceza mahkemelerince verilen hüküm ve kararlarla çalınmış mala müteallik olmak üzere Ceza Kanununun 512 nci maddesindeki suçlardan dolayı yine bu mahkemelerden verilen hüküm ve kararları; üçüncüsü, hususî kanunlara tevfikân asliye ve sulh ceza mahkemelerince görülen ceza dâvalarile cezada dâva nakli ve Ceza Kanununun mevkiî mer'iyete vaz'ına müteallik kanunun otuz altıncı maddesinde yazılı ve Yargıtaya mevdu kısma müteallik merci tayini hususlarını; dördüncüsü, Birinci, İkinci ve Üçüncü Ceza Daireleriyle 5162 sayılı kanunla Yargıtay kuruluşuna katılmış olan Beşinci Ceza Dairesinin görevleri dışında kalan ceza dâvalarını; beşincisi, 5162 sayılı kanunun ikinci maddesi uyarınca görevlendirildiği hususlara ait hüküm ve kararları, tetkik ve rüyet eder.

Yargılanmaları Yargıtaya ait olan yargıç ve memurların yargılanmaları, fiilin mahiyetine göre benzeri fiillerin temyiz mercii olan daireye ve bu daireden sadir olacak kararlardan temyiz yolu ile tetkiki Ceza Genel Kuruluna aittir. Şukadarki asıl dâvayı görmüş olan daire heyeti Genel Kurulda bulunamazlar. Ceza Genel Kurulunda içtima nisabının sağlanması kabil olmazsa hukuk kısmından âza alınabilir. Bu suretle temyiz tetkikatını yapan Genel Kurul kararlarına karşı hükmü veren dairenin ısrar hakkı vardır. İsrar üzerine Genel Kuruldan ikinci defa aynı surette verilen karara uymak mecburidir [Resmî Gazete, 27 Aralık 1949, sayı: 7390].

§ Kabul buyurulan 21/12/1949 tarih ve 5464 sayılı kanuna göre; 18 Haziran 1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 81 ve 427 nci maddeleriyle aynı kanunun 13/12/1934 tarihli ve 2606 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 8 ve 438 nci maddeleri şu şekilde değiştirilmiştir :

Madde 8 — Sulh yargıçları: I - Tesis ve iflâs dâvaları hariç olmak üzere değer veya miktarı bin lirayı geçmeyen alacak ve menkul ve gayrimenkul ayın; II - Kanunu Medeninın 315 inci maddesinde yazılı nafaka; III - Evlenmeye izin verme; IV - İcra ve İflâs Kanununun 272 ve ondan sonra gelen maddeleri hükmü yerinde kalmak şartile gayrimenkulün tahliyesi dâvalarını; V - Bu ve başka kanunlarla kendilerine verilen dâvaları; görürler.

Madde 81 — Yargıç tarafından esbabı mucibe gösterilerek müstaceliyet kararı verilen hallerden mada güneş battıktan doğuncaya kadar ve tatil günlerinde aleyhinde muamele yapılacak kimsenin muvafakati olmaksızın tebligat işleri müstesna olmak üzere hiç bir adli muamele yapılmaz. Yargıç, milli ve dinî bayram tatilleriyle adli tatilden gayri tatil günlerinde dahi keşif yaptırabilir.

Madde 427 — Asliye ve sulh mahkemelerinden verilen nihai kararlar aleyhine temyiz yoluna müracaat edilebilir. Şukadar ki, sulh yargıçlarınınca verilen ve değeri elli lirayı geçmeyen alacak dâvalarına müteallik kararlar kesindir. Kesin olarak verilen nihai kararlarla mahiyeti itibarile mer'i hukuka aykırı bir hukukî neticeyi hüküm altına alan ve Yargıtayca tetkik edilmeksizin kesinleşmiş bulunan ilâmlar Cumhuriyet Başsavcısı tarafından kanun nef'ine olarak temyiz olunabilir. Bu suretle kararın bozulması hükmün hukukî neticelerini kaldırmaz. Başsavcılığın temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde kararın kanun nef'ine bozulmasına iktifa olunur. Bozma kararının bir sureti Adalet Bakanlığına gönderilir ve bu karar Bakanlıkça yayınlanır ve mahkemelere tamim olunur.

Madde 438 — Yargıtay, dâvayı evrak üzerinde tetkik ve rüyet eder. Ancak boşanmaya ve ayrılmaya ve hacir ve nesebe taallük eden dâvalarla miktar veya kıymeti iki bin lirayı aşan alacak ve ayın dâvalarında iki taraftan her hangisi dilekçe veya lâyihasında mahkemeye çağrılmasını isterse gün gösterilerek o günde iki tarafın veya vekillerinin mahkemede bulunmasını ve bulunmazlarsa temyiz tetkikatı yapılacağını gösterir bir dâvetiye tebliğ olunur. Görev ve yetkiye ait kararların tetkikinde duruşma yapılmaz. Yargıtay yukardaki fıkra hükmü ile bağı olmaksızın izahat almak üzere iki tarafı kendiliğinden de duruşmaya çağırabilir. Duruşma günü tayin edilen hallerde Yargıtay tarafları veya gelen tarafı dinledikten sonra taraflardan hiç biri gelmemişse dosya üzerinde inceleme yaparak temyiz olunan ilâmın tasdikine veya bozulmasına karar verip o gün tefhim eder. Duruşma günü kararı verilmeyen işler en geç on beş gün içinde karara bağlanır. Temyiz olunan karar, esas yönünden kanuna uygun olup da kanunî tatbikte bir yanlışlık yapılmış veya kanuna uymayan husus hakkında yeniden tahkikat ve muhakeme yapılmasına Temyiz Mahkemesince lüzum görülmemiş olursa ondan ötürü temyiz olunan kararı bozmayıp bu cihetleri değiştirerek ve düzelterek tasdik eder. Temyiz kararlarına karşı, tefhim veya tebliği gününden itibaren on beş gün içinde tashih istenebilir. Tashihi karar isteği aynı dairede

tetkik olunur. Sulh mahkemelerine ait dâvalar hakkında Temyiz mahkemelerinden verilen kararlara karşı tashih istenemez [Resmî Gazete, 27 Aralık 1949, sayı: 7390].

2 — Anlaşmalar :

§ Kabul buyurulan 30/11/1949 tarih ve 5448 sayılı kanunla, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Genel Konferansı tarafından 1949 Sanfransisko toplantısında kabul edilmiş olan «İş ve İşçi Bulma Servisi kurulması hakkındaki 88 sayılı sözleşme» onanmıştır [Resmî Gazete, 7 Aralık 1949, sayı: 7373].

§ Kabul buyurulan 2/12/1949 tarih ve 5449 sayılı kanunla, 7 Mayıs 1947 tarihinde Pariste toplanmış olan On İkinci Evrensel Posta Kongresi kararlarını kapsıyan ve ilişik listede adları yazılı yedi parçadan ibaret senetlerin içinde yazılı olan hükümler onanmıştır [Resmî Gazete, 8 Aralık 1949, sayı: 7374].

§ Kabul buyurulan 2/12/1949 tarih ve 5450 sayılı kanuna göre; 1947 yılında Atlantic City'de imza edilmiş olan Milletlerarası Telekomünikasyon sözleşmesiyle buna bağlı protokollar onanmıştır [Resmî Gazete, 10 Aralık 1949, sayı: 7376].

§ Kabul buyurulan 12/22/1949 tarih ve 5454 sayılı kanuna göre; Türkiye Cumhuriyeti ile Filipin Cumhuriyeti arasında 13 Haziran 1949 tarihinde Vaşington'da imza edilen dostluk anlaşması onanmıştır [Resmî Gazete, 17 Aralık 1949, sayı: 7382].

§ Kabul buyurulan 12/12/1949 tarih ve 5455 sayılı kanuna göre; Türkiye Cumhuriyeti hükûmeti ile Suriye Cumhuriyeti hükûmeti arasında Şamda 6 Temmuz 1949 tarihinde akt ve imza edilmiş olan hava ulaştırmalarına dair anlaşma ile eki onanmıştır [Resmî Gazete, 17 Aralık 1949, sayı: 7382].

§ Kabul buyurulan 12/12/1949 tarih ve 5456 sayılı kanuna göre; Avrupa Konseyinin kurulması hakkında 5 Mayıs 1949 tarihinde Londrada imzalanmış olan statü onanmıştır [Resmî Gazete, 7 Aralık 1949, sayı: 7382].

§ Kabul buyurulan 19/12/1949 tarih ve 5461 sayılı kanunla; 5358 sayılı kanunla onanmış bulunan Türkiye, Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa Yunanistan, İrlanda, İtalya, Lüksemburg, Norveç, Holanda, Portekiz, Birleşik Krallık, İsveç, İsviçre ve Almanyanın Fransa, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri işgali altındaki bölgeler Başkomutanları ve serbest Trieste ülkesi İngiliz ve Amerikan bölgesi komutanı

arasında Pariste 16 Ekim 1948 tarihinde imzalanan «Avrupa memleketleri arasında ödeme ve takas anlaşması» nı değiştiren 28 Mart 1949 tarihli «2» sayılı ek protokol onanmıştır [Resmî Gazete, 24 Aralık 1949, sayı: 7388].

§ Kabul buyurulan 19/12/1949 tarih ve 5462 sayılı kanunla; Türkiye ile Yugoslavya Federatif Halk Cumhuriyeti arasında 18 Eylül 1947 tarihinde aktedilmiş olan ticaret ve ödeme anlaşmaları ile eklerinin yürürlük sürelerinin, Ankarada iki taraf yetkili heyetleri arasında yapılacak müzakereler sonucunda aktebilecek anlaşmaların yürürlüğe girmemesine kadar uzatılmasını sağlamak üzere 13 Eylül 1949 tarihinde Belgrad'da Büyük Elçiliğimiz ile Yugoslavya Dış İşleri Bakanlığı arasında mektup teatisi suretile yapılan anlaşma kabul edilmiş ve onanmıştır [Resmî Gazete, 24 Aralık 1949, sayı: 7388].

§ Kabul buyurulan 19/12/1949 tarih ve 5463 sayılı kanunla; 7 Haziran 1948 tarihli Türkiye - İsveç ticaret anlaşmasının yedinci maddesindeki fesih ihbarı süresinin bir aya indirilmesi hususunda İsveç elçiliği ile 14 Haziran 1949 tarihinde Ankarada teati olunan mektuplar kabul edilmiş ve onanmıştır [Resmî Gazete, 24 Aralık 1949, sayı: 7388].

§ Kabul buyurulan 21/12/1949 tarih ve 5467 sayılı kanunla; 7 Haziran 1948 tarihli Türkiye - İsveç ödeme anlaşmasına ek olarak 14 Mayıs 1949 tarihinde Ankarada imzalanan protokol ve ekleri kabul edilmiş ve onanmıştır [Resmî Gazete, 28 Aralık 1949, sayı: 7391].

§ Kabul buyurulan 21/12/1949 tarih ve 5468 sayılı kanunla; Türkiye ile Yunanistan arasında 2 Nisan 1949 tarihinde Ankarada imzalanan ödeme anlaşması ve ekleri kabul edilmiş ve onanmıştır [Resmî Gazete, 28 Aralık 1949, sayı: 7391].

§ Kabul buyurulan 21/12/1949 tarih ve 5469 sayılı kanunla; Türkiye ile Macaristan arasında 12 Mayıs 1949 tarihinde Ankarada imzalanan ticaret ve ödeme anlaşmalarile ekleri kabul edilmiş ve onanmıştır [Resmî Gazete, 28 Aralık 1949, sayı: 7391].

§ Kabul buyurulan 21/12/1949 tarih ve 5470 sayılı kanunla; Türkiye ile Yunanistan arasında 21 Temmuz 1949 tarihinde Ankarada imzalanan ticaret anlaşması ile ekleri kabul edilmiş ve onanmıştır [Resmî Gazete, 28 Aralık 1949, sayı: 7391].

§ Kabul buyurulan 21/12/1949 tarih ve 5471 sayılı kanunla; Türkiye ile Norveç arasında 24 Şubat 1949 tarihinde Ankarada imzalanan ticaret ve ödeme anlaşmalarile ekleri kabul edilmiş ve onanmıştır [Resmî Gazete, 28 Aralık 1949, sayı: 7391].

§ Kabul buyurulan 21/12/1949 tarih ve 5472 sayılı kanunla; Türkiye Cumhuriyeti hükümeti ile Almanyadaki Amerika Birleşik Devletleri, Birleşik Krallık ve Fransız işgal bölgeleri askerî hükümetleri arasında 15 Ocak 1949 tarihinde Frankfurt'da imzalanan ticaret ve ödeme anlaşmalarile ekleri onanmıştır [Resmî Gazete, 28 Aralık 1949, sayı: 7391].

§ Kabul buyurulan 21/12/1949 tarih ve 5473 sayılı kanunla; Türkiye ile Çekoslovakya arasında 5 Aralık 1946 tarihinde imza edilen ticaret ve ödeme anlaşmalarile eklerinin yürürlük sürelerinin 30 Nisan 1949 tarihine kadar 1 ay uzatılması hakkında Çekoslovakya Dış İşleri Bakanlığı ile Prag elçiliğimiz arasında mektuplaşmak suretile yapılan anlaşma kabul edilmiş ve onanmıştır [Resmî Gazete, 28 Aralık 1949, sayı: 7391].

§ Kabul buyurulan 21/12/1949 tarih ve 5474 sayılı kanuna göre; Türkiye ile Çekoslovakya arasında 5 Aralık 1949 tarihinde imza edilen ticaret ve ödeme anlaşmalarile eklerinin yürürlük sürelerinin 31 Mayıs 1949 tarihine kadar bir ay daha uzatılması hakkında yapılan anlaşma kabul edilmiş ve onanmıştır [Resmî Gazete, 28 Aralık 1949, sayı: 7391].

§ Kabul buyurulan 21/12/1949 tarih ve 5475 sayılı kanunla; Türkiye ile Çekoslovakya arasında 5 Aralık 1946 tarihinde imzalanan ticaret ve ödeme anlaşmalarile eklerinin yürürlük sürelerinin 30 Haziran 1949 tarihine kadar bir ay daha uzatılması hakkında yapılan anlaşma kabul edilmiş ve onanmıştır [Resmî Gazete, 28 Aralık 1949, sayı: 7391].

§ Kabul buyurulan 21/12/1949 tarih ve 5476 sayılı kanunla; Almanlara ait ihtira beratlarının kamunun faydalanmasına konması hakkındaki 27 Temmuz 1946 tarihli anlaşmada bazı değişiklikler yapılmasına müte-dair 20 Ekim 1947 tarihinde imzalanan protokol onanmıştır [Resmî Gazete, 28 Aralık 1949, sayı: 7391].

3 — Banka işleri :

§ Kabul buyurulan 7/12/1949 tarih ve 5453 sayılı kanuna göre; 3202 sayılı kanunun beşinci maddesi şu şekilde değiştirilmiştir : Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasının itibarî sermayesi üç yüz milyon liradır ve aşağıda yazılı unsurlardan teşekkül eder: a) Türkiye Ziraat Bankasından devir alacağı sermaye; b) 1454 sayılı kanun mucibince arazi vergisinin Türkiye Ziraat Bankasına ait bulunan % 6 sı; c) 1938 mali yılından itibaren umum bütçeye konacak tahsilât yekûnunun % 1/2 (yüzde yarımı) nisbetinde her yıl Hazinece tediye olunacak paralar; ç) Bu kanunda zikredilenler haricinde Devletçe fevkalâde olarak verilecek tahsisat; d) Bankanın yıllık safi kârından ayrılacak kısmı [Resmî Gazete, 14 Aralık 1949, sayı: 7379].

4 — Bütçe işleri :

§ 1943 bütçe yılı kesin hesabı hakkında kabul buyurulan 16/11/1949 tarih ve 5443 sayılı kanuna göre; 1943 bütçe yılı genel giderleri ilişik «A» işaretli cedvelde gösterildiği üzere «1.037.177,802» lira «14» kuruştur. Aynı yıl genel gelirleri ilişik «B» işaretli cedvelde gösterildiği üzere «1.038,507,212» lira «45» kuruştur. Kanunun üçüncü maddesine göre, mahalli hisseler pansiyonlar gelirinin yüzde seksen sekizine ait clup nâzım hesapta tedvir edilmekte olan ve hasılât miktarları ödenek addolunan paralardan 1943 bütçe yılı içinde sarfolunmayan ve «A» cedvelinin ayrı bir sütununda gösterilen «720,128» lira «70» kuruş, gelir ve ödenek kaydedilmek üzere 1944 bütçe yılına devredilmiştir. Kanunun dördüncü maddesine göre, gelecek yıllarda mahsubu yapılmak üzere 3010 sayılı kanun gereğince avans olarak verilen ve «A» cedvelinde ayrı bir sütunda gösterilen «1,632.660» lira «54» kuruş ödenekten mevkuftutulmuştur. Kanunun beşinci maddesine göre, ödenekten 1943 bütçe yılı içinde sarfolunmayan ve «A» cedvelinde gösterilen «40,826,147» lira «61» kuruş yok edilmiştir [Resmî Gazete, 23 Kasım 1949, sayı: 7361].

§ Kabul buyurulan 25/11/1949 tarih ve 5444 sayılı kanuna göre; Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün 1943 bütçe yılı gideri ilişik «A» işaretli cedvelde gösterildiği gibi «715,214» lira «40» ve aynı müdürlüğün 1943 bütçe yılı geliri ilişik «B» işaretli cedvelde gösterildiği gibi «985,223» lira «11» kuruştur. Kanunun üçüncü maddesine göre Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne 4404 sayılı kanunla verilen «925,405» lira ödeneğe aynı kanunun yedinci maddesine dayanılarak eklenen «26,086» lira «05» kuruşla «951,491» lira «05» kuruşa yükselen ödenekten yılı içinde yapılan «715,214» lira «40» kuruş gider indirildikten sonra geri kalan «236,276» lira «65» kuruşluk ödenek yok edilmiştir [Resmî Gazete, 2 Aralık 1949, sayı: 7369].

§ Kabul buyurulan 25/11/1949 tarih ve 5445 sayılı kanuna göre; Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1943 bütçe yılı giderleri ilişik «A» işaretli cedvelde gösterildiği gibi «122,569,472» lira «43» kuruş ve aynı müdürlüğün aynı yıl gelir tahsilâtı ilişik «B» işaretli cedvelde gösterildiği gibi «137,782,615» lira «91» kuruştur [Resmî Gazete, 2 Aralık 1949, sayı: 7369].

§ Kabul buyurulan 25/11/1949 tarih ve 5446 sayılı kanuna göre; Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1943 bütçe yılı giderleri ilişik «A» işaretli cedvelde gösterildiği gibi «3,435,492» lira «48» kuruş ve aynı müdürlüğün aynı yıl tahsilâtı ilişik «B» işaretli cedvelde gösterildiği

gibi «4,411.055» lira «73» kuruştur. Kanunun üçüncü maddesine göre, Devlet Havayolları Genel Müdürlüğüne 4401 sayılı kanunun beşinci maddesi gereğince eklenen «999,589» lira «54» kuruş ödenekten 1943 yılı içinde harcanmayan ve «A» cedvelinin ayrı bir sütununda gösterilen «19,896» lira «38» kuruş, gelir ve ödenek kaydedilmek üzere 1944 bütçe yılına devredilmiştir. Kanunun dördüncü maddesine göre de, ödenekten yılı içinde harcanmayan ve ilişik «A» cedvelinin ayrı bir sütununda gösterilen «861,501» lira «68» kuruş yok edilmiştir [Resmî Gazete, 2 Aralık 1949, sayı: 7369].

§ Kabul buyurulan 25/11/1949 tarih ve 5447 sayılı kanuna göre; Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün 1943 bütçe yılı genel giderleri ilişik «A» işaretli cedvelde gösterildiği gibi «482,621» lira «02» kuruş ve adı geçen Genel Müdürlüğün genel geliri ilişik «B» işaretli cedvelde gösterildiği gibi «588.511» lira «10» kuruştur. Kanunun üçüncü maddesine göre, ödenekten yılı içinde harcanmayan ve ilişik «A» cedvelinin ayrı bir sütununda gösterilen «79,741» lira «33» kuruş yok edilmiştir [Resmî Gazete, 2 Aralık 1949, sayı: 7369].

§ Kabul buyurulan 19/12/1949 tarih ve 5460 sayılı kanuna göre; Vakıflar Genel Müdürlüğünün 1943 bütçe yılı giderleri, ilişik «A» işaretli cedvelde gösterildiği gibi «4,270.679» lira «23» kuruş ve aynı müdürlüğün aynı yıl tahsilâtı, ilişik «B» işaretli cetvelde gösterildiği gibi «4,480,429» lira «74» kuruştur [Resmî Gazete, 24 Aralık 1949, sayı: 7388].

§ 21/12/1949 tarih ve 5465 sayılı kanunla; Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğünün 1943 bütçe yılı kesin hesabı kabul edilmiştir [Resmî Gazete, 28 Aralık 1949, sayı: 7391].

§ 21/12/1949 tarih ve 5466 sayılı kanunla; Orman Genel Müdürlüğünün 1943 bütçe yılı kesin hesabı kabul edilmiştir [Resmî Gazete, 28 Aralık 1949, sayı: 7391].

§ Kabul buyurulan 28/12/1949 tarih ve 5478 sayılı kanunla; 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılmış ve bu kanuna bazı maddeler eklenmiştir [Resmî Gazete, 30 Aralık 1949, sayı : 7393].

§ Kabul buyurulan 28/12/1949 tarih ve 5488 sayılı kanunla; Ankara Üniversitesi 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı «A» işaretli cedvelde değişiklik yapılmıştır [Resmî Gazete, 31 Aralık 1949, sayı: 7394].

§ Kabul buyurulan 28/12/1949 tarih ve 5489 sayılı kanunla; Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı «A» işaretli cedvelde değişiklik yapılmıştır [Resmî Gazete, 31 Aralık 1949, sayı: 7394].

§ Kabul buyurulan 28/12/1949 tarih ve 5490 sayılı kanunla; Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı «A» işaretli cedvelde değişiklik yapılmıştır [Resmî Gazete, 31 Aralık 1949, sayı: 7394].

§ Kabul buyurulan 28/12/1949 tarih ve 5491 sayılı kanunla; Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı «A» işaretli cedvelde değişiklik yapılmıştır [Resmî Gazete, 31 Aralık 1949, sayı: 7394].

§ Kabul buyurulan 28/12/1949 tarih ve 5492 sayılı kanunla; Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı «A» işaretli cedvelde değişiklik yapılmıştır [Resmî Gazete, 31 Aralık 1949, sayı: 7394].

§ Kabul buyurulan 28/12/1949 tarih ve 5493 sayılı kanunla; Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı «A» işaretli cedvelde değişiklik yapılmıştır [Resmî Gazete, 31 Aralık 1949, sayı: 7394].

§ Kabul buyurulan 28/12/1949 tarih ve 5494 sayılı kanunla; İstanbul Üniversitesi 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı «A» işaretli cedvelde değişiklik yapılmıştır [Resmî Gazete, 31 Aralık 1949, sayı: 7394].

§ Kabul buyurulan 28/12/1949 tarih ve 5495 sayılı kanunla; İstanbul Teknik Üniversitesi 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı «A» işaretli cedvelde değişiklik yapılmıştır [Resmî Gazete, 31 Aralık 1949, sayı: 7394].

§ Kabul buyurulan 28/12/1949 tarih ve 5496 sayılı kanunla; Orman Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı «A» işaretli cedvelde değişiklik yapılmıştır [Resmî Gazete, 31 Aralık 1949, sayı: 7394].

§ Kabul buyurulan 28/12/1949 tarih ve 5497 sayılı kanunla; Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı «A» işaretli cedvelde değişiklik yapılmıştır [Resmî Gazete, 31 Aralık 1949, sayı: 7394].

§ Kabul buyurulan 28/12/1949 tarih ve 5498 sayılı kanunla; Tekel Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı «A» işaretli cedvelde değişiklik yapılmıştır [Resmî Gazete, 31 Aralık 1949, sayı: 7394].

§ Kabul buyurulan 28/12/1949 tarih ve 5499 sayılı kanunla; Vakıflar Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı «A» işaretli cedvelde değişiklik yapılmıştır [Resmî Gazete, 31 Aralık 1949, sayı: 7394].

5 — Emeklilik işleri :

§ Kabul buyurulan 7/12/1949 tarih ve 5452 sayılı kanuna göre; ilişik cedvelde ad, künye ve malûlieyt dereceleri yazılı üç subay ve dokuz ere 397 sayılı kanun gereğince verilecek cem'an «3,700» liralık para mükâfatı, 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı «A» işaretli cedvelin Devlet borçları kısmının «530» uncu «emekli, dul ve yetim aylık ve ödenekleri» bölümündeki ödenekten verilir [Resmî Gazete, 14 Aralık 1949, sayı: 7379].

§ Kabul buyurulan 23/12/1949 tarih ve 5477 sayılı kanunla; Askerî Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığı hakkındaki 3575 sayılı kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir :

Ek Madde 1 — Milli Savunma Bakanlığı teşkilâtına bağlı atölye, tamir evi, dikim evi, matbaa, park vesaire gibi daimî iş yerlerinde çalışanlara verilecek tazminat ile bunların sigorta ve emeklilik işleri Askerî Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığı hakkındaki 3575 sayılı kanun hükümlerine tâbidir.

Ek Madde 2 — 3575 sayılı kanunun 9 ve 10 uncu maddelerinin birinci fıkralarındaki gündeliklerinin bir aylık tutarı yirmi beş günlükten ibarettir. Bir aydan eksik kanunî ve mecburî geçici ayrılışlar sandık aidatının tam olarak alınmasına engel olmaz [Resmî Gazete, 28 Aralık 1949, sayı: 7391].

6 — Tekel işleri :

§ Kabul buyurulan 7/12/1949 tarih ve 5451 sayılı kanunun birinci maddesine göre; İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı hakkındaki 4250 sayılı kanunun on ikinci maddesinin üçüncü fıkrası şu şekilde değiştirilmiştir: Şaraphanelerin doldurma evlerinin ve şarapların sıhhi ve teknik bakımdan niteliklerine, kontrol ve muayenelerile şaraba uygulanacak işlemlere ait esaslar Sağlık ve Sosyal Yardım, Gümrük ve Tekel ve Tarım Bakanlıklarınca birlikte tesbit edilir. Şarap âmillerile doldurma evleri sahiplerinin bu esaslara riayet etmeleri mecburidir.

Kanunun ikinci maddesine göre, 4250 sayılı kanunun 4658 sayılı kanunla değiştirilen yirmi birinci maddesi şu şekilde değiştirilmiştir: Devlete, Vakıflar Genel Müdürlüğüne, özel idarelere, belediyelere ve genel menfaatlere yarar dernekere bağlı olan insan veya hayvan sağlığı ve hayvan yetiştirilmesi ile ilgili teşkilât ve müesseselere ve Gümrük ve Tekel ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarınca birlikte tesbit edilecek esaslar dahilinde eczanelerle tıbbî, ispençiyari ve galenik müstahzarlar

yapan lâboratuvarlara ve özel hastanelere lâzım olan ispirtonun satış fiyatından tenzilât yapılarak sattırılmasına Gümrük ve Tekel Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Kanunun üçüncü maddesine göre; 4250 sayılı kanunun yirmi dokuzuncu maddesi şu şekilde değiştirilmiştir: On ikinci maddede yazılı beyannameyi vermeyen veya şaraphanelerin doldurma evlerinin veya şarapların sıhhi ve teknik bakımından niteliklerine, kontrol ve muayenelerile şaraba uygulanacak işlemlere ait esaslara riayet etmeyenlerden hareketlerinin ağırlığına göre iki yüz liradan bin liraya kadar ağır para cezası alınır. Suçun tekerrürü halinde bu gibilerin ayrıca bir yıldan iki yıla kadar şarap imal ve imlâ etmelerine ve satış yapmalarına izin verilmez. Yapılan şaraplardan bozukları sirkeye çevrilir. Bu suretle kıymetlendirilmesi mümkün olmayan veya sıhhate zararlı olduğu tesbit edilen şaraplar yok edilir.

Kanunun dördüncü maddesine göre de 4250 sayılı kanunun otuz dördüncü maddesinin «B» fıkrası şu şekilde değiştirilmiştir: İspirto ve İspirtolu içkilerin nitelik ve derecelerini değiştirerek veya su katarak satanlar veya satışa çıkaranlardan iki yüz liradan bin liraya kadar ağır para cezası alınır ve bu maddeler zapt ve müsadere olunur. Suçun tekerrürü halinde bu ceza iki kat hükmolunur. Bu işleri yapanlar Tekel maddesinin satıcıları ise, bu cezaya çarptırılmakla beraber bunların satış ruhsat tezkereleri Tekel İdaresince iptal edilir [Resmî Gazete, 14 Aralık 1949, sayı 7379].

7 — Teşkilât :

§ Kabul buyurulan 19/12/1949 tarih ve 5459 sayılı kanunla; Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 30/6/1939 tarihli ve 3656 sayılı kanuna bağlı «1» sayılı cedvelin Tarım Bakanlığı kısmından, bağlı «1» sayılı cedvelde yazılı kadrolar kaldırılarak yerine, bağlı «2» sayılı cetvelde yazılı kadrolar konulmuştur [Resmî Gazete, 24 Aralık 1949, sayı 7388].

B) T. B. M. M. KARARLARI;

§ Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından ittihaz buyurulan 14/11/1949 tarih ve 1653 sayılı kararla; Nisan : Eylül 1948 aylarına ait işlemler hakkında Sayıştayca hazırlanan rapor üzerine Sayıştay Komisyonu tarafından yazılan rapor tasvip edilmiştir [Resmî Gazete, 25 Kasım 1949, sayı: 7363].

§ Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Maadin Nizamnamesinin

otuzuncu maddesinin yorumlanmasına mahal olmadığı hakkında ittihaz buyurulan 18/11/1949 tarih ve 1654 sayılı kararla, 26 Mart 1322 tarihli Maadin Nizamnamesinin otuzuncu maddesi hakkında Ekonomi Komisyonu tarafından düzenlenen aşağıdaki rapor onanmıştır:

26 Mart 1322 tarihli Maadin Nizamnamesinin «... herhangi sınıftan olursa olsun Devleti Âliye ve Düveli ecnebiye memurları ve bunların akraba ve taallukatı dairei memuriyetleri dahilinde bulunan mahallerde maden imtiyazını haiz olamaz. İşbu memnuiyet memuriyette bulunmakla beraber ticaret ve san'ata mezun olanlara dahi şâmilidir» diye yazılı otuzuncu maddesinin yorumu hakkında Başbakanlıktan gelen yazı komisyonca okundu:

Bu yazı ile, otuzuncu madde hükmünün tatbikinden doğan ihtilâflar vesilesile madde metninin Danıştayca türlü şekillerde mütalâa olunduğu ve benzer işlerde dahi birbirinden farklı kararlara varıldığı, son zamanlarda ise bu madde şümulüne girip girmediğinin incelenmesi gereken müracaatların evvelki yıllara nazaran pek çok arttığı ve bu sebeple bahse konu hüküm uygulanmasında başgöstermesi muhtemel ihtilâfları önlemek ve yeknasak bir muamele yürütülmesine imkân vermek bakımlarından halen bu maddenin tatbikatında esas ittihaz edilegelmekte olan:

A) 3656 ve 3659 sayılı kanunlar hükümlerine tâbi daire, teşekkül, müessese ve işletmelerde hizmet görenlerin Maadin Nizamnamesinin otuzuncu maddesinde yazılı memur tâbirinin şümulü içinde bulunduğu;

B) Etibank ve Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü gibi yurdumuzun her tarafında maden işletmek, satmak veya aramakla görevli bulunan teşekküller camiasında çalışan personel ile maden mevzuatının tatbikatından sorumlu Bakanlığın merkez memurlarının dairei memuriyetlerinin bütün Türkiyeyi ihtiva eylediği;

C) Aynı maddeye tevfikan maden imtiyazını haiz olmamaları icap edenlerin maden arama ve işletme ruhsatnamelerine de sahip olamamaları gerekeceği;

şeklindeki muamele tarzının kanunun ruh ve maksadına uygun olup olmadığı;

D) Ayrıca akraba ve taallukat tâbirleriyle kimlerin ve neyin kasdolunduğu; yorum yolu ile karara bağlanması istenmektedir.

Memurların mesallerini, yapmakla ödevli buldukları işlere hasreylemelerini, memuriyet nüfuzlarından şahsî menfaat saikasile faydalanmak yoluna gitmemelerini, vazifelerini ifa sırasında muttali olabilecekleri hususlardan kendileri veya akraba ve taallukatı namına faydalanmama-

larını ve vatandaşların müracaatlarını bu kabil düşüncelere sapmadan yürütmelerini temin edebilmek maksadile sevk edilmiş olan bahis konusu otuzuncu madde incelenmiş ve aşağıdaki sonuçlara varılmıştır:

Bu maddedeki «memur» tâbirinin, tatbikatta başka başka anlamlarda alındığı ve Danıştay kararlarının dahi bu noktada mütezat bulunduğu görülmüştür.

Halbuki bugün âmme hizmeti, 1322 senesile kıyaslanmıyacak derecede genişlemiş ve Devletin iktisadî sahalarda da vazife alması neticesi olarak Devlet sermayesile kurulmuş bulunan teşekkül, kurum ve müesseseler mensupları dahi âmme hizmeti ifa eden birer memur vasfını almışlardır. Bu itibarla maddedeki «memur» tâbiri 3656-3659 sayılı kanunlar hükümlerine tâbi daire, teşekkül, müessese ve işletmelerde çalışanları da kapsamaktadır.

Mezkûr otuzuncu maddedeki memuriyet, her cihetçe memuriyet nüfuzlarının cereyanına ve yapılmakla mükellef bulunan vazifelerin memurlarca şahsî menfaatlerine hasredilmelerine mâni olmağa matûf olduğundan maadin mevzuatının tatbikatından sorumlu Bakanlığın merkez memurlarıyla maden aramak, işletmek veya satmak üzere kurulmuş olan Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü ve Etibank camiasına mensup olanların dairei memuriyetlerinin bütün Türkiye olduğunda ve bunların dışında kalan Bakanlıkların merkez memurlarıyla mülhak bütçeli idareler ve Devlet sermayesile kurulmuş diyer bilûmum teşekkül, kurum, müessese ve işletmelerin memur ve müstahdemlerinin dairei memuriyetlerinin, il memurları misillü, vazife gördükleri il sınırı, belediye memurlarının belediyesine memur oldukları şehir ve kasaba hududu, muayyen bir il'e bağlı olsalar dahi bir kaç ili ihtiva eden bir bölgede vazife görenlerin vazifeli kıldıkları bölge hududu, askerî memurların mensup oldukları birliğin içinde bulunduğu veya görevli oldukları bölgeler hududu ile mahdut olduğundan tereddüdü mucip bir cihet yoktur.

İşletme ruhsatnamesi, kemiyet ve keyfiyetine ve tâbi bulunduğu iktisadî ve fennî şartlara nazaran imtiyaz mevzuu teşkil edecek surette işleme kabil olmayan madenlerin işletilmesini sağlamak maksadile 1942 yılında 4268 sayılı kanunla ihdas edilmiş olup müddet bakımından daha mahdut olmakla beraber mahiyeti itibarile imtiyazdan farklı değildir.

Maden imtiyazlarını haiz olamayacakların arama ruhsatnamesine sahip olup olmamaları konusunda Danıştayca muhtelif tarihlerde muhtelif kararlar ittihaz edildiği görülmüştür. Halbuki arama ve imtiyaz birbirini takip eden ve yekdiğerinden ayrılmayan bir teşebbüs sahası olup arama ruhsatnamesi imtiyaza mütekaddim bir muamele safhasından ibarettir.

Binaenaleyh bahis konusu maddedeki memnuiyetin ruhsatnamelere de şamil olması icap eder. Esasen aksi hal mezkûr madde ile istihdaf edilen maksat ve gayenin tamamen zâyi olmasını intaç eyler.

Mezkûr otuzuncu madde, akraba ve taallûkatın vüs'at ve şumulü bakımından ise kâfi derecede sarihtir.

Bu itibarla Maadin Nizamnamesinin otuzuncu maddesinin bu bakımlardan açık olan mânasını yorum yolu ile tayine mahal bulunmamaktadır [Resmî Gazete, 25 Kasım 1949, sayı: 7363].

§ Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından ittihaz buyurulan 2/12/1949 tarih ve 1659 sayılı karara göre; 1683 sayılı Askerî ve Mülki Tekaüt Kanununun on altıncı maddesinde yazılı «tekaüt oldukları tarihteki rütbe veya sınıfta on beş sene kalmış» olma kaydının bir rütbede fiilen ve tam olarak on beş yıl kalmış olmayı gerektirip gerektirmeyeceğinin yorumlanması istenmişse de:

1683 sayılı Askerî ve Mülki Tekaüt Kanununun on altıncı maddesi «tekaüt oldukları tarihteki rütbe veya sınıfında on beş sene kalmış olanlara mafevk rütbe veya sınıf maaşı üzerinden tekaüt maaşı tahsis olunur. Bu gibilerin tekaütlüklerinden evvel vefatları vukubulursa yetim maaşları mafevk rütbe veya sınıf üzerinden bağlanır. Hükmen veya sicillen tekaüde sevkolunanlar kanunun bu müsaadesinden istifade edemezler» demektedir ve altıncı maddesi aylık tahsisine ait bir takım hükümler koyduktan sonra «... altı ay ve ondan fazla hizmetleri bir sene sayılır. Altı aydan noksan olan müddetler tayyolunur. Ancak talebi üzerine tekaüt olanların bilfiil yirmi beş seneyi doldurmaları şarttır» hükmünü koymaktadır.

Buna göre on atıncı maddedeki, bir rütbede on beş yıl kalma hükmünde kalma kelimesi kullanılmak suretile fiili hizmet olarak kanun vazınca da kabul edildiği sarih olmakla beraber altıncı madde ile 1683 sayılı kanun içinde tasrih edilmiş ve tekaütlük hesabına müessir olacak gerek fiili ve gerek itibarî müddetlerin toplamında bir yıl kesri çıkarsa bu kesir hakkında nasıl bir usul uygulanacağına dair umumî bir hüküm konulduğu da aşikâr bulunmaktadır. Binaenaleyh on altıncı maddedeki istisnai hükme bu kaidenin uygulanarak bir hesap yapılmasına imkân olmadığı maddelerin sarahatinden anlaşılacakla beraber 695 ve 1048 sayılı kararlarda itibarî zamların fiili hizmete müessir olmayacağı ve 1048 sayılı kararda ayrıca, altıncı maddenin altı aydan fazla kesirlerinin yıla iblâğı hükmünün de itibarî zamdan başka bir şey olmadığı saraha-ten zikredilmiş bulunmasına binaen 1683 sayılı kanunun on altıncı maddesi hükmünün sarih olup yoruma ihtiyacı bulunmadığına karar verilmiştir [Resmî Gazete, 8 Aralık 1949, sayı: 7374].

D) TÜZÜKLER;

§ Bakanlar Kurulunun 14/6/1949 tarih ve 3/9422 sayılı kararile; 28/5/1941 tarihli ve 2/15799 sayılı kararname ile yürürlüğe konulan Hayvan Sağlık Memurları Mektebi ve bu memurların vazife ve salâhiyetleri hakkındaki nizamnamenin otuz sekizinci maddesi şu şekilde değiştirilmiştir: Hayvan sağlık memurları tazminatlı hastalıklara ait aşılama ve serumlarla tüberkülin ve mallein gibi reaktiflerin tatbiki hariç olmak üzere koruma ve tedavi maksadiyle bütün aşı, serum ve ilaç tatbikatını veteriner sorumluluk ve nezareti altında olmak üzere yapabilirler [Resmî Gazete, 4 Temmuz 1949, sayı: 7249].

§ Bakanlar Kurulunun 22/7/1949 tarih ve 3/9684 sayılı kararile; Tarım Bakanlığı Teftiş Kurulu tüzüğünün yürürlüğe konması kararlaştırılmıştır. Tüzük on bölüm ve kırk dokuz maddeden ibaret olup birinci bölüm genel hükümlere, ikinci bölüm Teftiş Kurulunun görev ve yetkilerine, üçüncü bölüm Teftiş Kurulu Başkanının görev ve yetkilerine, dördüncü bölüm müfettişlerin görev ve yetkilerine, beşinci bölüm müfettiş yardımcılarının görev ve yetkilerine, altıncı bölüm Teftiş Kurulu bürosunun görev ve yetkilerine, yedinci bölüm müfettiş ve yardımcılarının seçimi ve müfettişlerin tayin ve yükselme usullerine, sekizinci bölüm raporların çeşit ve konuları ve bunların işleme tarzlarına, dokuzuncu bölüm soruşturma işlerine, onuncu bölüm karma hükümlere tahsis edilmiş bulunmaktadır [Resmî Gazete, 31 Ağustos 1949, sayı: 7294].

§ Bakanlar Kurulunun 22/9/1949 tarih ve 3/10018 sayılı kararile değiştirilmesi kararlaştırılan Türk Hava Kurumu tüzüğünün muaddel şekli otuz sekiz maddeden ibaret bulunmakta ve birinci madde Kurumun merkezi, ikinci ve üçüncü maddeler Kurumun amacı, dördüncü madde fahri başkanın yetkisi, beşinci ve altıncı maddeler Kurumun üyeleri, yedinci, sekizinci, dokuzuncu ve onuncu maddeler Kurumun kurultayı, kurultayın tabii üyeleri, kurultayın seçilmiş üyeleri, on bir, on iki ve on üçüncü maddeler kurultay denetçilerinin görevleri, on dördüncü madde Kurumun bütçe yılı, on beşinci madde Kurumun genel merkez kurulu, on altıncı madde merkez idare kurulu, on yedinci ve on sekizinci maddeler merkez idare kurulunun görevleri, on dokuzuncu ve yirminci maddeler merkez kuruluşu, yirmi bir, yirmi iki ve yirmi üçüncü maddeler Kurumun gelir kaynakları, yirmi dört, yirmi beş, yirmi altı, yirmi yedi, yirmi sekiz ve yirmi dokuzuncu maddeler taşra kuruluşları, il ve ilçe şubeleri, otuzuncu madde bucak ve köy şubeleri, otuz bir, otuz iki, otuz üç ve otuz dördüncü maddeler şubelerin bağlantısı, otuz beş ve otuz

altıncı maddeler Türk Hava Kurumunun günleri, otuz yedi ve otuz sekizinci maddeler Türk Hava Kurumu madalyaları ile ilgili hükümleri ihtiva etmektedir [Resmî Gazete, 30 Kasım 1949, sayı: 7367].

§ Bakanlar Kurulunun 30/11/1949 tarih ve 3/10203 sayılı karariyle; 11/12/1948 tarih ve 3/7040 sayılı kararlarla yürürlüğe konulmuş olan ticaret gemilerinin teknik durumları hakkındaki tüzüğün üçüncü maddesinin «f» bendinin sonuna şu fıkra eklenmiştir: «Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün tekeli içinde bulunan İstanbul ve civarı iç hatlarıyla Yalova ve İzmit körfez hatları İstanbul liman seferi sayılır» [Resmî Gazete, 19 Aralık 1949, sayı: 7383].

§ Bakanlar Kurulunun 30/11/1949 tarih ve 3/10204 sayılı karariyle; 5/6/1948 tarih ve 3/7586 sayılı kararlarla yürürlüğe konulmuş olan gemi adamlarının yeterliği ve sayısı hakkındaki tüzüğün ikinci maddesinin birinci bendinin sonuna şu fıkra eklenmiştir: «Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün tekeli içinde bulunan İstanbul ve civarı iç hatlarıyla Yalova ve İzmit körfez hatları İstanbul liman seferi sayılır» [Resmî Gazete, 19 Aralık 1949, sayı: 7383].

E) YÖNETMELİKLER:

§ Bakanlar Kurulunun 25/8/1949 tarih ve 3/9862 sayılı karariyle; Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu Türkiye Milli Komisyonu yönetmeliğinin yürürlüğe konulması kararlaştırılmıştır. Yönetmelik üç paragraf ve yirmi dört maddeden ibaret olup birinci paragraf genel hükümlere, ikinci paragraf organlara, üçüncü paragraf çeşitli hükümlere tahsis edilmiş bulunmaktadır [Resmî Gazete, 1 Ekim 1949, sayı: 7321].

§ Bakanlar Kurulunun 12/9/1949 tarih ve 3/9828 sayılı karariyle; 5442 sayılı İller İdaresi Kanunu hükümlerine göre Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ilk okul öğretmenlerine ait tayin, nakil ve tahvil yönetmeliğinin yürürlüğe konulması kararlaştırılmıştır. Yönetmelik yedi paragraf ve kırk üç maddeden ibaret olup birinci paragraf genel hükümlere, ikinci paragraf yer değiştirmek için yapılacak müracaat ve işlemlere, üçüncü paragraf yeni mezunların tayinlerine, dördüncü paragraf emre tayin edilen öğretmenlerin il içinde istihdam yerinin tesbitine, beşinci paragraf becayışe, altıncı paragraf sıraya alınmağa, yedinci paragraf yeniden mesleğe dönmek isteyenlerin il emrine tayinlerine tahsis edilmiş bulunmaktadır [Resmî Gazete, 24 Eylül 1949, sayı: 7315].